

Шановні читачі!

*Пам'ятає вічність, історія – теж
Буковинське Віче, полум'я пожеж
Воєн, революцій, селянських повстань
Тягар контрибуцій, цісареві дань.*

В кінці жовтня 1918 року відбулася австрійська революція, що скинула з престолу династію Габсбургів. 27 жовтня 1918 року румунські поміщики та націоналісти скликали в Чернівцях свою конституанту, яка проголосила приєднання Буковини до Румунії. Це викликало обурення трудового українського населення. 28 жовтня в народному домі відбулися збори української академічної молоді Чернівецького університету. Її учасники зажадали нагального возз'єднання усіх українських земель в єдиній суверенній українській державі. В одному з пунктів постанови прийнятої на зборах говорилося, що студентство «п'ятнує з найбільшим обуренням рішення румунської конституанти з дня 27 жовтня с.р. у Чернівцях, яка простягає свої заборччі руки на цілу Буковину, уважаючи цілком несправедливо цей край за румунську землю, як нічим не справедливий замах певного круга румунської інтелігенції, щоби безправно віддати більшість українського населення на поталу самовільній владі румунського боярства...» (газета «Буковина» за 10 листопада 1918 року).

В ці ж дні вчителі Заставнівщини на своєму з'їзді прийняли таку резолюцію: «Стоячи на становищі самовизначення народів, ми протестуємо проти посягнень наших сусідів будьто румунів, будьто поляків на яку-небудь хоч би найменшу частину української етнографічної території і прирікаємо торжественно обороняти нашу

рідну землю всякими способами, навіть збройною силою перед грабіжю напасників». Тут же в фонд національної оборони було зібрано 1309 крон грошей (газета «Буковина» за 10 листопада 1918 року). Першого листопада по всьому місту Чернівці появились оголошення видрукувані і писані рукою: «Позір! Позір! З падолиста – Всебуковинське віче! Всі на віче вирішувати долю краю!».

Третього листопада вулицями міста з усіх куточків з'їхалися і сходилися люди на Буковинське віче, яке збиралося на Аустерпляці й Ратушнім майдані.

Крайове віче Буковинських українців, зібране в Чернівцях дня 3 падолиста 1918 року, стоячи на основі само означення народів, рішає:

1. Місто Чернівці, відтак політичні повіти Заставна, Кіцмань, Вашківці та Вижниці цілі, а Чернівецький та Сербський повіти за виїмкою громад, вказаних із двох останніх переписів як переважно румунські; в кінці ті громади Сторожинецького, Радовецького і Кімполунгського повітів, у котрих обі останні переписи виказують українську більшість — творять окрему від румунської частини краю українську територіяльну область.

2. Признає за найвищу владу на тій українській області поки Українську національну раду, утворену на з'їзді мужів довір'я у Львові дня 19 жовтня-с. р. і взиває її, щоби якнайшвидше перевела національно-політичну організацію сеї області і перебрала цілу управу у свої руки.

3. Взиває всі національні меншості на тій українській області, при чім євреїв признає за окрему національність, щоби негайно вислати

своїх представників до Укр[аїнської] нац[іональної] ради відносно їхнього числа населення.

4. Взиває Укр[аїнську] нац[іональну] раду виготовити конституцію для української області бувшої австрійської держави, а то на основах загального, рівного, тайного і безпосереднього права голосування всіх дорослих осіб без різниці пола, з пропорціональним заступництвом так при законодавчих ділах, як і при правительстві для національних меншостей.

5. Рішучо протестує проти посягання чужих народів на ту суто-українську область, а зокрема проти ухвал румунського віча з дня 27 жовтня, котре, нехтуючи брутально принцип самоозначення народів, виявило намір загарбати цілу Буковину під панування румунських боярів і попів — та заявляє, що український нарід чужого не бажає, але своєї рідної землі боронитиме до останнього. За се з покликаннями заступниками румунського народу і иньших народів все готовий порозумітися для мирної розвозки всіх справ.

6. Віче взиває буковинську делегацію «Української Національної Ради» перебрати негайно правління української часті краю.

Віче бажає прилучення австрійської часті української землі до України (газета «Буковина №38, 10 листопада 1918 року).

Хоч віче і не вирішувало важливих питань, але рішення про возз'єднання з Україною було одним з найвизначніших актів за всю історію поневоленого краю

Підготувала: бібліограф краєзнавчого сектору ЦРБ Т.Жуківська
Верстка та дизайн: О. Танасійчук

Заставнівська центральна районна бібліотека
Краєзнавчий сектор

БУКОВИНСЬКЕ ВІЧЕ

3 листопада 1918 року

Інформаційний листок

м. Заставна, 2011р.